

Arkadiusz Halama

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

POLITYKA PRZESTRZENNA NA TERENACH ZALEWOWYCH W MAŁYCH MIASTACH

Wprowadzenie

Właściwie prowadzona polityka przestrzenna jest szczególnie istotna na terenach zalewowych. Są to tereny wybitnie konfliktogenne. Pomimo że narażone są w znaczącym stopniu na ryzyko zalania w wyniku powodzi i w związku z tym bardzo wysokich strat, to często w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego są przeznaczone pod zabudowę bez jakichkolwiek ograniczeń. Ten problem był dostrzegany tylko w przypadku katastrofalnych powodzi i ich tragicznych następstw oraz krótko po nich. Ostatnie zmiany obowiązującego prawa wraz z nałożonymi na Polskę obowiązkami wynikającymi z prawa unijnego mogą wymusić na gminach zajęcie się tym problemem. Udostępnione zostały pierwsze mapy obszarów, na których występuje ryzyko powodziowe, a do 2013 roku powinny powstać mapy zagrożenia powodziowego. Rozwiązanie przedmiotowego problemu jest jednak bardzo trudne, gdyż zwykle na terenach zalewowych występuje konflikt różnorodnych grup interesu, takich jak np. zarządy gospodarki wodnej, właściciele nieruchomości, deweloperzy i władze gmin. W artykule przybliżono zagrożenia związane z zagospodarowaniem terenów zalewowych oraz uwarunkowania planowania przestrzennego na tych terenach. Podjęto próbę określenia możliwych hipotetycznych następstw wynikłych z błędnej polityki przestrzennej na terenach zalewowych w wybranych małych miastach województwa śląskiego.

1. Polityka przestrzenna

Polityka przestrzenna wraz z polityką społeczną i gospodarczą jest składową polityki rozwoju. Realizuje cele ekonomiczne, społeczne i ekologiczne oraz dąży do jak najbardziej racjonalnego gospodarowania przestrzenią, stanowiąc podstawowy element prowadzenia zintegrowanej polityki rozwoju.

Należy ją traktować wielowymiarowo, często łączy sprzeczne interesy i cele, dążąc do racjonalnego zagospodarowania i użytkowania terenu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Rozwój ten ma na celu integrację działań gospodarczych, społecznych i politycznych przy jednoczesnym zachowaniu równowagi środowiska i trwałości procesów przyrodniczych. Jednym z głównych celów jest zachowanie środowiska dla teraźniejszych i przyszłych pokoleń. Zrównoważony rozwój można rozumieć jako zbiór celów społecznie nadrzędnych, takich jak dobrobyt (zarówno materialny, jak i społeczny), sprawiedliwość i szeroko rozumiane bezpieczeństwo. Zrównoważony rozwój (rozumiany jako ład zintegrowany) jest określany jako integracja pięciu ładów:

- ekologicznego,
- ekonomicznego,
- społecznego,
- przestrzennego,
- instytucjonalno-politycznego.

Widoczne jest zatem bezpośrednio powiązanie zrównoważonego rozwoju z polityką przestrzenną m.in. w ramach ładu przestrzennego. Polityka przestrzenna na terenach zalewowych (realizowana zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju) powinna integrować cele nadrzędne, czyli dobrobyt będący następstwem rozwoju, sprawiedliwość w dostępie do zasobów (nieruchomości) oraz gospodarowaniu nimi, a także szeroko rozumiane bezpieczeństwo (np. zdrowia i życia na takich terenach). Polityka powinna uwzględniać ekologizację planowania przestrzennego oraz ochronę przed powodzią (w ramach ochrony wód). Aspekty te powinny być ze sobą powiązane, tzn. planowanie przestrzenne powinno uwzględniać uwarunkowania środowiskowe, w tym ograniczenia w intensywnym zagospodarowaniu terenów zalewowych.

Zasoby i walory środowiska przyrodniczego są jednym z podstawowych czynników determinujących rozwój lokalny. Koresponduje to z definicjami rozwoju lokalnego, gdyż polepszenie jakości środowiska, rozumiane jako m.in. eliminacja zagrożeń środowiska oraz wzrost świadomości ekologicznej, są określane jako jedna ze składowych lokalnego rozwoju¹.

¹ H. Brandenburg: Zarządzanie lokalnymi projektami rozwojowymi. AE, Katowice 2003, s. 15.

Zagrożenie powodziowe i jego potencjalne następstwa mogą być czynnikiem utrudniającym bądź hamującym rozwój miast, co znajduje odzwierciedlenie w definicji zrównoważonego rozwoju miast i jego wskaźnikach². Zagrożenia te należy więc umiejętnie ograniczać (minimalizować), działając zgodnie z uwarunkowaniami zrównoważonego rozwoju.

2. Powodzie i ich następstwa

Obszar województwa śląskiego nawiedzany był przez powodzie dosyć często, przez te katastrofalne o zasięgu ogólnokrajowym – w 1997 i 2010 roku oraz mniejsze o znaczeniu lokalnym. Często powodzie mają charakter lokalny i nagły. Generalnie powódź jest zjawiskiem nieprzewidywalnym, zwłaszcza w górnych odcinkach rzek. W dolnych biegach można z większym prawdopodobieństwem przewidzieć nadejście uformowanej już fali powodziowej. Próbuje się określać skalę zagrożenia powodzią, w zależności od czynników takich, jak np.:

- lokalizacja,
- warunki hydrologiczne,
- rzeźba terenu,
- występujące typy powodzi.

Według dostępnej literatury³, województwo śląskie w całości jest zaliczane do obszarów (rys. 1), gdzie skala zagrożenia powodzią jest duża, zaś w południowej części województwa bardzo duża.

Istotną rolę w zagrożeniu powodzią odgrywa rzeźba terenu. Płaskie tarasy wzdłuż brzegów rzek, stanowiące część doliny rzecznej, zwykle zalewane w okresach powodzi to tzw. obszary (tereny) zalewowe. Wraz z rozwojem miast są często zabudowywane, zwłaszcza zabudową mieszkalną, lecz także infrastrukturalną, szczególnie niebezpieczną na takich terenach. Lokalizacja i rozwój miasta przy rzekach są także związane z różnorodnymi przekształceniami antropogenicznymi dolin rzecznych czy tarasów zalewowych. Następstwem wystąpienia powodzi w miastach, w porównaniu z terenami otwartymi lub wiejskimi, są najczęściej bardzo wysokie straty i szkody. Straty w wyniku powodzi w 2010 roku w Polsce ogółem wyniosły 12,5 mld zł, z czego prawie 2 mld zł

² T. Borys: Raport z realizacji pracy „Zaprojektowanie i przetestowanie ram metodologicznych oraz procedury samooceny gmin na podstawie wskaźników zrównoważonego rozwoju w Systemie Analiz Samorządowych (SAS)”. Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Jelenia Góra-Poznań. 31 maj 2008.

³ A. Cepielowski: Podstawy gospodarowania wodą. SGGW, Warszawa 1999, s. 254.

w mieniu prywatnym⁴. W samym województwie śląskim wyniosły ogółem 1,4 mld zł⁵. Zasadniczymi przyczynami wysokich strat są:

- gęsta zabudowa (miejska) terenów i lokalizowanie obiektów infrastruktury technicznej na terenach zalewowych,
- znaczące zmniejszenie lub całkowite wyeliminowanie infiltracji⁶ w następstwie tendencji do uszczelniania powierzchni terenu (zwiększające zagrożenie powodziowe),
- nadmierne i nieuzasadnione przekonanie o niezawodności technicznych środków ochrony przeciwpowodziowej – wałów przeciwpowodziowych i zbiorników retencyjnych.

Rys. 1. Regionalizacja powodzi w Polsce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: A. Ciepilowski: Podstawy gospodarowania wodą. SGGW, Warszawa 1999, s. 254.

Największe zagrożenie w wyniku uszkodzenia lub zniszczenia (czego następstwem mogą być skażenia wód, terenu i ujęć wody) stanowią obiekty infrastruktury technicznej, takie jak:

⁴ I. Biedroń, R. Bogańska-Warmuz: Powódź 2010 analiza strat i szkód powodziowych w Polsce. „Gospodarka Wodna” 2012, nr 4, s. 147.

⁵ Ibid.

⁶ Czyli naturalnego wsiąkania wód do gruntu.

- elementy systemu wodno-kanalizacyjnego (tj. studnie, stacje uzdatniania, wodociągi, kanalizacja oraz oczyszczalnie ścieków),
- wysypiska oraz składowiska śmieci i odpadów,
- stacje paliw płynnych, instalacje przesyłowe i zbiorniki, instalacje przemysłowe i magazyny materiałów niebezpiecznych.

Mając na uwadze nieprzewidywalność zjawiska powodzi, dąży się do maksymalnego ograniczenia jej negatywnych następstw. Stosuje się dwie grupy rozwiązań⁷, zmniejszających straty powodziowe:

1. Środki techniczne, wpływające na ilość i szybkość powierzchniowego spływu wody, np.:

- budowa zbiorników retencyjnych, zwiększających ilość retencjonowanej wody i polepszających wykorzystanie istniejących zasobów wodnych oraz suchych zbiorników retencyjnych⁸,
- budowa wałów powodziowych.

2. Rozwiązania nietechniczne mające charakter systemowy, takie jak np. właściwie prowadzona polityka przestrzenna, korelacja planów zagospodarowania przestrzennego z wyznaczonymi strefami zagrożenia powodziowego oraz właściwe zagospodarowanie obszarów zagrożonych zalewami.

Dominuje powszechne przekonanie i wiara w skuteczność środków technicznych, która w przypadku katastrofalnych powodzi wydaje się nieuzasadniona. Niektóre ze stosowanych środków, takie jak duże zbiorniki retencyjne, wywierają znaczącą presję na środowisko, powodują sprzeciw ekologów oraz mieszkańców terenów przeznaczonych pod zalanie.

3. Aspekty prawne planowania i gospodarowania na terenach zalewowych

Planowanie przestrzenne i zagospodarowanie terenów zalewowych jest regulowane przez wiele aktów prawnych. Najważniejsze z nich to:

- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 w sprawie ustanowienia ram dla działalności Wspólnoty w dziedzinie polityki wodnej (tzw. ramowa dyrektywa wodna – dalej RDW),
- Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (tzw. dyrektywa powodziowa),

⁷ Najczęściej stosowany w literaturze podział.

⁸ Zwanych także polderami.

- Ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. Dz.U., nr 115, poz. 1229 z późn. zm.,
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003. Dz.U., nr 80, poz. 717 z późn. zm.

Jedynie część obszarów narażonych na wystąpienie powodzi, zwanych ze względu na swoje ukształtowanie i inne uwarunkowania geo- i hydromorfologiczne terenami zalewowymi, jest objęta unormowaniami prawnymi.

Podstawy ochrony takich obszarów zostały ujęte w art. 1 RDW celu dyrektywy – „przyczynianiu się do zmniejszenia skutków powodzi”. Kolejnym aktem prawnym Unii była „dyrektywa powodziowa”, w której przedstawiono zasady oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim. Państwa członkowskie miały obowiązek dokonania „wstępnej oceny ryzyka powodziowego”, na podstawie której określone zostaną „obszary, na których występuje duże ryzyko powodziowe lub jego wystąpienie jest prawdopodobne”. W Polsce zostało to zrealizowane zgodnie z wymogami do końca 2011 roku. Dla powyższych obszarów do 2013 roku powinny zostać przygotowane „mapy zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego” (art. 6 ust. 1. dyrektywy powodziowej). Cele zarządzania ryzykiem powodziowym przedstawiono w art. 7 ust. 2. poprzez położenie „[...] szczególnego nacisku na ograniczenie potencjalnych negatywnych konsekwencji powodzi dla zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej oraz jeżeli zostanie to uznane za właściwe, na działania nietechniczne lub na zmniejszenie prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi”⁹. Dyrektywa nie określa zatem szczegółowo sposobów, a tylko cele, które należy osiągnąć, tj. ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi.

Uszczegółowienie zostało zawarte w ustawie Prawo Wodne. W ramach nowelizacji w 2011 roku wykreślono całkowicie (uchylono) Dział V, a w jego miejsce wpisano Dział Va, w którym zimplementowano wytyczne wspomnianej dyrektywy powodziowej wraz z ich doprecyzowaniem. Dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego określa się mapy zagrożenia powodziowego, a następnie mapy ryzyka powodziowego. Na uwagę zasługuje art. 88d ust. 2. p. 3, w którym jako obszary zagrożone następstwami powodzi uznano także obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku:

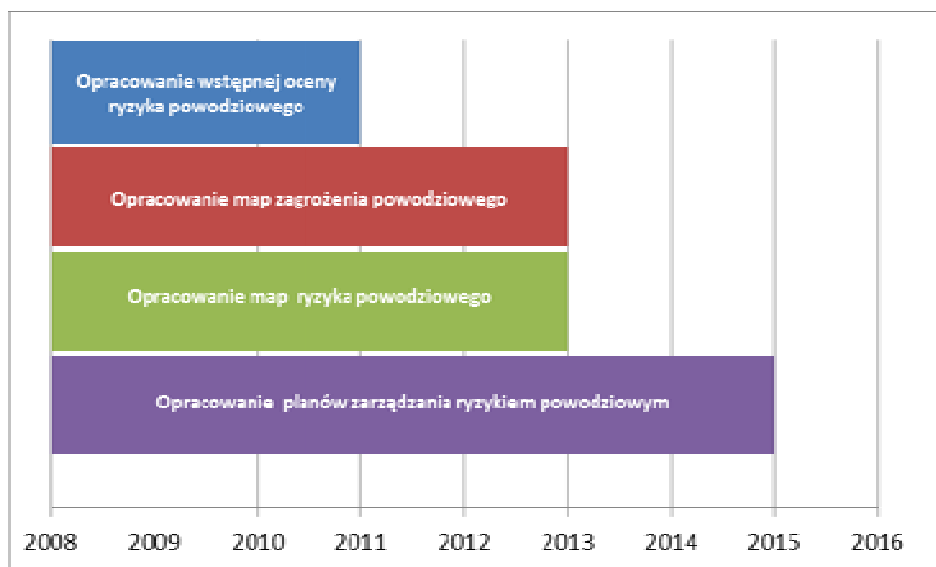
- przelania się wód przez koronę wału przeciwpowodziowego,
- zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego,
- zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących.

⁹ Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim.

Mieszkańcy takich terenów zyskają zatem informację o istniejącym zagrożeniu, będącym następstwem potencjalnych awarii wymienionych wyżej urządzeń. Przedstawione na mapach zagrożenia powodziowego obszary powinny zostać uwzględnione w:

- koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju,
- planie zagospodarowania przestrzennego województwa,
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzji o warunkach zabudowy.

Na etapie sporządzania studium zgodnie z art. 11 pkt. 6 lit. „i” Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym władze gminy mają obowiązek opiniowania rozwiązań przyjętych w projekcie studium z dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej. Wszystkie decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzje o warunkach zabudowy na obszarach wykazanych na mapach zagrożenia powodziowego, muszą uwzględniać poziom zagrożenia powodziowego wynikający z wyznaczenia tych obszarów (art. 88f. ust. 5 i 6) ustawy Prawo Wodne.

Rys. 2. Harmonogram działań związanych z wdrożeniem dyrektywy powodziowej

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabroniono wykonywania robót i czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym budowy obiektów budowlanych.

Wyznaczenie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią jest bardzo ważne w procesie planowania przestrzennego, gdyż takie obszary powinny być ujęte zarówno w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jak i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego¹⁰.

W świetle obowiązującego prawa kluczową rolę w gospodarowaniu terenami zalewowymi odgrywają jednostki samorządu terytorialnego i organy administrujące wodami.

Jednostki samorządu terytorialnego (dalej zwanymi – jst) są zobowiązane do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (dalej suikzp) i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (dalej mpzp),

Jednostki administrujące wodami odpowiadają za budowę i utrzymanie infrastruktury technicznej, przygotowanie różnego rodzaju opracowań i współpracę z jst. Na terenie województwa śląskiego jest to Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (dalej RZGW) w Gliwicach i Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych (ŚZMiUW) oraz częściowo RZGW w Krakowie¹¹. Organem nadrzędnym dla wszystkich RZGW jest Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej.

4. Tereny zalewowe w małych miastach południowej części województwa śląskiego

W 2009 roku w województwie śląskim było 35 małych miast, tj. ośrodków liczących do 20 tys. mieszkańców¹² o zróżnicowanych funkcjach usługowych, przemysłowych oraz turystyczno-uzdrowiskowych. Część z nich, z uwagi na swoją specyfikę, jest szczególnie narażona na występowanie powodzi i jej potencjalnych, negatywnych następstw. Oprócz wymienionych wcześniej następstw i przyczyn powodzi w małych miastach dodatkowo może występować deficyt dostępnego miejsca, a co za tym idzie chęć do wykorzystania każdej, niezagospodarowanej dotychczas przestrzeni. Deficyt może być spowodowany:

¹⁰ Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, z dnia 27 marca 2003. Dz.U., nr 80, poz. 717 z późn. zm.

¹¹ Administrowanie wodami jest realizowane w dorzeczach których granice nie pokrywają się z granicami województw.

¹² R. Brol, M. Maj, D. Strahl: Metody typologii miast. AE, Wrocław 1990, s. 35.

- naturalnym ukształtowaniem terenu, tj. wąskimi dolinami, otoczonymi stromymi zboczami,
- ograniczeniami zagospodarowania terenu, związanymi z obszarami specjalnej ochrony, np. szczególnie często występującymi obszarami Natura 2000,
- istniejącą zabudową.

Wielkość miasta może odgrywać istotną rolę w rozważaniach na temat zagospodarowania terenów zalewowych. Im większy udział terenów zalewowych w całkowitej powierzchni miasta, tym większe mogą być problemy związane z racjonalnym zagospodarowaniem takich terenów. Przykładem może być miasto Wisła, gdzie znaczna część centrum miasta oraz tereny wzdłuż rzeki powinny być traktowane jako zagrożone powodzią (tereny te miejscowym planie są przeznaczone pod zabudowę¹³). Dodatkowo, na terenach zalewowych w bezpośredniej bliskości rzeki zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków¹⁴. Powyżej miasta zlokalizowany jest zbiornik retencyjny Wisła Czarne, który pełni funkcje przeciwpowodziowe, generując „przy okazji” także ryzyko potencjalnej katastrofalnej awarii. Podobna sytuacja ma miejsce w miejscowości Strumień położonej w bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika Goczałkowice. Zagrożenie zalaniem wynika z wpływu wody ze zbiornika oraz typowego zagrożenia falą powodziową (wezbraniową). Na terenie międzywała obowiązuje zakaz wznoszenia wszelkiego rodzaju budynków, dopuszcza się zieleni rekreacyjną i użytki zielone, co jest całkowicie zrozumiałe, gdyż na takim terenie musi być zapewniona drożność przepływu. Bardziej dyskusyjne jest rozwiązanie zagospodarowania terenów narażonych na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych. Na tych terenach obowiązuje zakaz wznoszenia nowych obiektów, jednak nie dotyczy on terenów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (są to dość duże obszary przylegające do ścisłego centrum miasta).

Często w przypadku małych miast zagrożeniem jest nie tylko główny ciek, często pozornie „bezpieczny”, bo obwałowany, ale także małe potoki. Potrafią one wylewać i generować straty powodziowe, nawet przy stosunkowo niskich opadach. W Ustroniu terenem zagrożonym jest obszar dworca PKS i ścisłego centrum¹⁵, niesąsiadujący bezpośrednio z rzeką Wisłą. Bezwzględne wyłączenie z zabudowy opisanych terenów jest w zasadzie niemożliwe do zrealizowania.

¹³ A. Halama: Wpływ zagrożenia powodziowego na rozwój małych miast (na przykładzie miasta Wisła). W: *Ewolucja funkcji małych miast w Polsce*. Red. K. Heffner, A. Halama. UE, Katowice 2012, s. 185.

¹⁴ *Ibid.*, s. 186.

¹⁵ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Zatwierdzone Uchwałą Rady Miasta Ustroń Nr XIX/209/2008 z dnia 28 lutego 2008.

5. Zagrożenia związane z błędnie prowadzoną polityką przestrzenną na terenach zalewowych

Wraz z przygotowaniem i przedstawieniem na mapach zagrożenia powodziowego (do końca 2013 roku) obszarów zagrożonym powodzią, wymagane będzie ich uwzględnienie w m.in. miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Na części z nich ustawowo zacznie obowiązywać zakaz jakiegokolwiek zabudowy lub szczególne wymagania co do jej specyfiki (specjalna konstrukcja, technologia itp., najczęściej podrażająca koszty budowy).

Bezpośrednim następstwem zmiany przeznaczenia wymienionych terenów może być znaczna ilość roszczeń odszkodowawczych od właścicieli dotychczas niezabudowanych nieruchomości. Ponieważ ograniczenia zostaną wprowadzone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego to adresatem roszczeń będzie gmina¹⁶ (chyba że decyzję wyda dyrektor właściwego RZGW, wtedy odszkodowania wypłaci budżet państwa). Zmniejszą się także wpływy z podatków i opłat lokalnych, zasilające budżety gmin. Zarówno koszty odszkodowań, jak i pomniejszone wpływy dotkną w bezpośredni sposób finansów gmin. Wydaje się zatem, że nie będą one zainteresowane szybkim wprowadzeniem omawianych ograniczeń do miejscowych planów. Wyłączenie lub ograniczenie zabudowy na części miejskich terenów bez wątplenia wpłynie na ceny nieruchomości. Zmniejszenie podaży wywinduje ceny pozostałych nieruchomości w mieście.

Zwiększy się presja na pozyskanie nowych gruntów pod zabudowę, co będzie sprzyjało niekontrolowanemu procesowi „rozlewania” się miast, znanemu także pod nazwą „urban sprawl”.

Mieszkańcy zagrożonych terenów będą dążyli do budowania dodatkowych zabezpieczeń przeciwpowodziowych, co w przypadku katastrofalnych powodzi może przyczynić się do jeszcze większych zniszczeń (poruszona wcześniej „nadmierna wiara” w takie środki).

Podsumowanie

Powodzie występowały dawniej i będą występowały w przyszłości (nasilając się w wyniku zmian klimatycznych). Są trudno przewidywalne i w zasadzie niemożliwe do uniknięcia. Z tego powodu ważne jest kompleksowe

¹⁶ Zgodnie z art. 36 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003. Dz.U., nr 80, poz. 717 z późn. zm.

przeciwdziałanie ich skutkom, które łączy rozwój gospodarczy, społeczny i środowiskowy, czyli zrównoważony. Nadmierna wiara w środki techniczne zapobiegania powodzi była niejednokrotnie przyczyną katastrofalnych strat. Obecnie preferowana jest polityka „odsuwania ludzi od rzeki” poprzez właściwą politykę przestrzenną na obszarach zalewowych. Polityka ta na takich terenach musi godzić interesy wszystkich zainteresowanych stron, tj. mieszkańców takich terenów, gminy, na której obszarze są takie tereny oraz szeroko rozumianego środowiska naturalnego. Musi być realizowana bardzo ostrożnie, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Jest to bardzo istotne, gdyż błędna polityka może mieć szerokie i długotrwałe negatywne następstwa.

Literatura

- Biedroń I., Bogańska-Warmuz R.: Powódź 2010 analiza strat i szkód powodziowych w Polsce. „Gospodarka Wodna” 2012, nr 4.
- Borys T.: Jak budować program ekorozwoju. Informacje ogólne. Tom I.
- Borys T.: Raport z realizacji pracy „Zaprojektowanie i przetestowanie ram metodologicznych oraz procedury samooceny gmin na podstawie wskaźników zrównoważonego rozwoju w Systemie Analiz Samorządowych (SAS)”. Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Jelenia Góra-Poznań, 31 maj 2008.
- Brandenburg H.: Zarządzanie lokalnymi projektami rozwojowymi. AE, Katowice 2003.
- Brol R., Maj M., Strahl D.: Metody typologii miast. AE, Wrocław 1990.
- Ciepielowski A.: Podstawy gospodarowania wodą. SGGW, Warszawa 1999.
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 w sprawie ustanowienia ram dla działalności Wspólnoty w dziedzinie polityki wodnej. <http://eur-lex.europa.eu>
- Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim. <http://eur-lex.europa.eu>
- Halama A.: Wpływ zagrożenia powodziowego na rozwój małych miast (na przykładzie miasta Wisła). W: Ewolucja funkcji małych miast w Polsce. Red. K. Heffner, A. Halama. UE, Katowice 2012.
- Lorek E.: Budowa programów zrównoważonego rozwoju regionu w warunkach gospodarki polskiej. W: Zrównoważony rozwój regionalny w aspekcie integracji europejskiej. Red. A. Zagórska, K. Malik, M. Miszewski. Wyższa Szkoła Ekonomii i Administracji, Bytom 2002.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Zatwierdzone Uchwałą Rady Miasta Ustroń Nr XIX/209/2008 z dnia 28 lutego 2008.
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003. Dz.U., nr 80, poz. 717 z późn. zm.
- Ustawa Prawo Wodne z dnia 18 lipca 2001. Dz.U., nr 115, poz. 1229 z późn. zm.

SPATIAL POLICY ON FLOODED AREAS IN SMALL TOWNS

Summary

The flooded areas are one of the most conflicting areas. Spatial policy and planning on such areas of special flood hazards and their disastrous consequences should be carried on carefully, in accordance with the principles of sustainable development. Changes in Polish law, especially in water law (resulting from EU directives) require changes in the spatial policy on such areas. These changes can have long-lasting negative consequences especially in small towns, if they are not carefully thought out. In article were described negative consequences of floods and prevention, law regulations in the spatial policy on floodplains and the potential negative consequences of bad policy, especially in small cities.